

РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ

**СИНТЕТИЗОВАНИ ИЗВЕШТАЈ
О РАДУ ЦЕНТАРА ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И
УСВОЈЕЊЕ
ЗА 2014. ГОДИНУ**

Београд, јул 2015. године

САДРЖАЈ

УВОДНИ ДЕО	3
1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О УСТАНОВИ И ДЕЛАТНОСТИ ЦЕНТАРА ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ	4
2. ПОРОДИЦЕ КОЈЕ ПРУЖАЈУ УСЛУГУ ПОРОДИЧНОГ СМЕШТАЈА	6
3. ДЕЦА И МЛАДИ НА ПОРОДИЧНОМ СМЕШТАЈУ	10
4. СТРУЧНИ РАД И ИЗВЕШТАВАЊЕ	16
5. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА	18

УВОДНИ ДЕО

Оснивање регионалних Центара за породични смештај и усвојење је део реформских процеса система социјалне заштите у области породично - правне заштите, кроз развој породичног смештаја као привременог облика заштите деце и младих, одраслих и старијих и усвојења као трајног облика збрињавања деце без родитељског старања. У овој области Србија је остварила значајан напредак, и тренутно је једна од земаља са најнижом стопом институционализације у Европи када се говори о деци и младима.

Делатност Центра је дефинисана Законом о социјалној заштити, Уредбом о мрежи установа социјалне заштите и Правилником о хранитељству из 2008. године.

Центар за породични смештај организује и непосредно врши смештај деце и младих без родитељског старања у друге породице, врши увид у рад и пружа стручну помоћ породици којој је дете или млада особа, поверено на збрињавање и васпитање, све док се не обезбеде услови за његов повратак у сопствену породицу, односно до оспособљавања за самосталан живот и рад.

Одраслим и старијим особама се породичним смештајем омогућава одржавање или побољшање квалитета живота.

Породични смештај (члан 49. Закона о социјалној заштити) обезбеђује се као:

- 1) стандардни смештај
- 2) смештај уз интензивну и додатну подршку
- 3) ургентни смештај
- 4) повремени смештај
- 5) друге врсте смештаја у другу породицу

Центар за породични смештај и усвојење

- 1) врши припрему, процену и обуку будућих хранитеља и усвојитеља
- 2) пружа подршку хранитељима односно породицама које пружају услугу породичног смештаја и усвојитељима
- 3) извештава центар за социјални рад о раду хранитеља и функционисању породица које пружају услугу породичног смештаја и предлажу мере ради отклањања евентуалних пропуста
- 4) обавља друге послове, у складу са Законом и другим законима и на закону заснованим прописима

Промена назива Центра за породични смештај у Центар за породични смештај и усвојење извршена је половином 2012. године, а везана је за проширивање делатности Центра на област усвојења и породичног смештаја за одрасле и старе, сходно Закону о социјалној заштити.

Међутим, доминантни облик породичног смештаја и даље је стандардно хранитељство. Специјализовани облици породичног смештаја, још увек нису и формално успостављени. Такође, у 2014. години Центри за породични смештај и усвојење нису остваривали породични смештај одраслих и старих, нити су обављали послове у области усвојења.

Формално све хранитељске породице имају само једну врсту лиценце – лиценцу за стандардно хранитељство. Центри за породични смештај се припремају за промене које се очекују на плану лиценцирања хранитељских породица и имају хранитељске породице које већ брину о деци којој је потребна интензивна и додатна подршка, прихватају на смештај децу у ситуацији неодложног издвајања из биолошке породице, пружају стручну подршку приликом реализације усвојења деце, пилотирају услуге повремених породичног смештаја и услуге за децу са проблемима у понашању, али још увек нису донета подзаконска акта која регулишу ову област.

Процес развоја различитих видова породичног смештаја захтева задовољење одређених предуслова, а пре свега доношење новог Правилника о породичном смештају и усвојењу.

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О УСТАНОВИ И ДЕЛАТНОСТИ ЦЕНТАРА ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ

Уредба о мрежи установа социјалне заштите, предвиђа осам установа пружалаца услуге породичног смештаја. Међутим, у Србији је основано само пет Центара за породични смештај. Формирање Центра у Новом Саду је у току и очекује се почетак рада установе од 01.07.2015. године, док Суботица и Бела Црква немају формиране Центре.

Нормативима је предвиђено 193 запослена у центрима за породични смештај, а стварно запослених у свих 5 ЦПСУ је само 107.

- 1. Центар за породични смештај и усвојење Београд** је регионални центар за подручје града Београда, Колубарског и Мачванског округа. Поред седишта у Београду обухвата две радне јединице и то: РЈ у Ваљевоу и РЈ у Лозници, са канцеларијама у Шапцу и Владимирцима. Центар ради пуних шест година као део мреже установа социјалне заштите за смештај деце и младих без родитељског старања. Са 40, уместо 50 стварно запослених, како прописују нормативи, ЦПСУ Београд покрива целу територију за коју је основан.
- 2. Центар за породични смештај и усвојење Ниш** је формиран за територију Нишавског, Топличког, Пиротског, Јабланичког и Пчињског округа. Центар је почео са радом 07.12.2011. године. Осим у Нишу, ЦПСУ користи просторије Центра за социјални рад у Алексинцу, а очекује се и отварање нове канцеларије у просторијама Дома за старе у Прокупљу. Реализација Програма рада Центра одвија се у рестриктивним условима, са знатно мањим бројем запослених у

односу на нормативе. Са 21, уместо 42 запослена радника, Центар је успео да покрије две трећине припадајуће територије.

- 3. Центар за породични смештај и усвојење Ћуприја** је са радом званично отпочео 01.09.2011. године. Основан је за подручје Поморавског, Борског и Зајечарског управног округа, а Уредбом о мрежи установа социјалне заштите ЦПСУ Ћуприја је придодат и Браничевски управни округ. Центар за породични смештај и усвојење Ћуприја има посебне канцеларије у Зајечару, Књажевцу и Бору, али нема довољан број стручних радника, тако да не успева да покрије територију за коју је формиран. Посебан проблем представља недостатак стручних радника за општину Пожаревац. Број стварно запослених је 17, а по нормативима треба да има 39.
- 4. Центар за породични смештај и усвојење Крагујевац** је пружалац услуге смештаја у систему социјалне заштите, од 01.09.2011. године, када је и отпочео рад установе. Центар је формиран за територију пет управних округа: Шумадијски, Моравички, Рашки, Расински и Златиборски. ЦПСУ Крагујевац је сходно потенцијалима и реалним могућностима установе успоставио услуге праћења и подршке хранитељским породицама, припреме и процене потенцијалних хранитељских породица за Шумадијски, Рашки, Моравички и Расински округ (без града Крушевца), с обзиром да недостаје 17 запослених.
- 5. Центар за породични смештај и усвојење Милошевац** је регистрован 21.08.2012. године, и то за Подунавски регион, који обухвата општине: Смедерево, Смедеревска Паланка и Велика Плана. За рад Центра је предвиђено 26 запослених, а актуелно је стварно запослених само 10. ЦПСУ Милошевац актуелно, пружа подршку у односу на 119 хранитељских породица, које су на територији Милошевца, са селима Трновча и Лозовик. Један број хранитељских породица остао је и даље у надлежности Центра за социјални рад Велика Плана (на својој евиденцији ЦСР има око 17 хранитељских породица којима подршку пружају водитељ случаја и супервизор). Такође, није дошло до преузимања хранитељских породица из ЦСР Смедерево и Смедеревска Паланка, од стране ЦПСУ Милошевац, где ЦСР и даље организују све послове око породичног смештаја (подршку, праћење, обуку хранитељских породица, и др.).

2. ПОРОДИЦЕ КОЈЕ ПРУЖАЈУ УСЛУГУ ПОРОДИЧНОГ СМЕШТАЈА

2.1. Број хранитељских породица

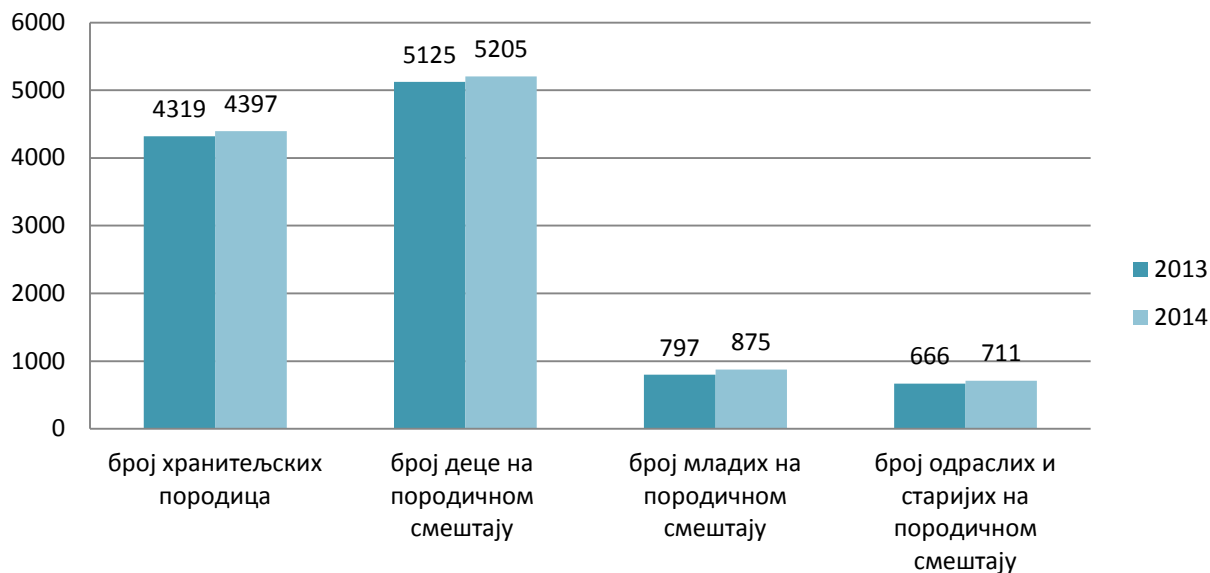
Општи тренд пораста укупног броја деце на хранитељству, као и броја хранитељских породица, се наставио и у 2014. години.

Укупан број активних породица које пружају услугу породичног смештаја, на дан 31.12.2014.године, у Србији износи **4397**.

Услугу породичног смештаја користило је **6080** деце и младих, и **711** особа старијих од 26 година (Табела бр.1).

Графикон 1

Укупан број хранитељских породица и корисника породичног смештаја у 2013. и 2014. години у Србији

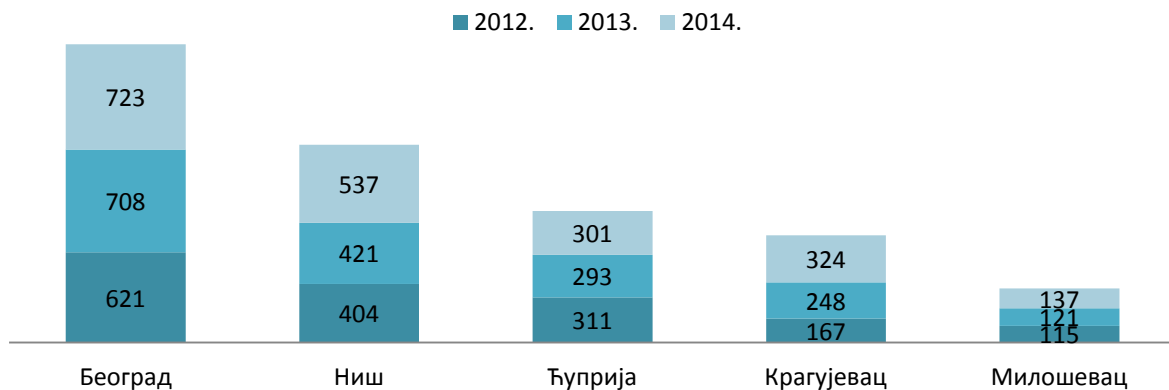
Извор: МРЗБСП

Мање од половине од укупног броја хранитељских породица, па тако и деце и младих на породичном смештају има обезбеђену подршку од стране центара за породични смештај и усвојење. За остале, надлежност за пружање подршке имају центри за социјални рад, углавном кроз вођење случаја. Оснивање ЦПСУ треба да обезбеди интензивну и континуирану подршку хранитељима и контролу над радом хранитеља. Међутим, у оваквим околностима, где немају све хранитељске породице редовну подршку саветника за хранитељство, није могуће у потпуности сагледати положај свих корисника породичног смештаја, с обзиром да само половина добија услуге ЦПСУ.

На евиденцији Центара за породични смештај и усвојење током 2014. године било је укупно **2022** хранитељских породица, које су пружале услугу смештаја за **3131** деце и младих (Графикон 2), односно 2718 деце и младих на дан 31.12.2014.године.

Графикон 2

Број активних хранитељских породица на евиденцији ЦПСУ 2012.-2014.

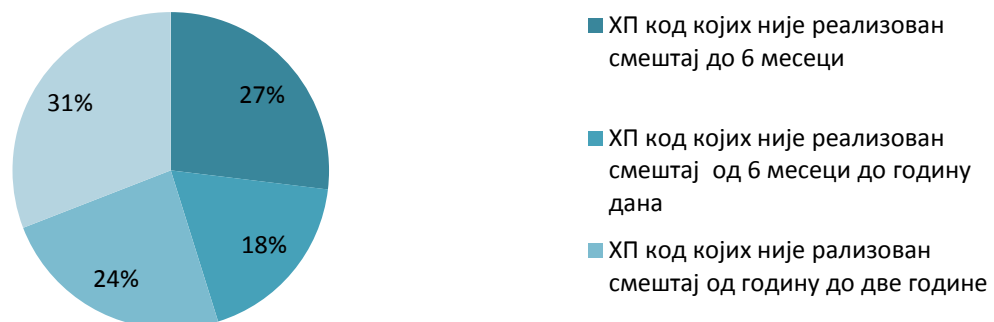

Извор: Годишњи извештаји ЦПСУ

Обучене хранитељске породице које немају децу и младе на смештају, односно „празне хранитељске породице“, су ресурс ЦПСУ, који захтева посебну пажњу и преиспитивање у наредном периоду. Оваквих породица је на евиденцији ЦПСУ у 2014. години било 276 (Графикон 3). Овој категорији припадају: породице без деце, породице са којима су саветници радили током године пружајући им подршку док су деца била на смештају, породице за које је извршена поновна процена и чека се одлука центра за социјални рад о општој подобности, или предстоји поступак поновне процене, као и нове породице које чекају смештај деце.

Табелабр.3

Број празних хранитељских породица према дужини чекања на реализацију смештаја у 2014.

Извор: Годишњи извештаји ЦПСУ

2.2. Структура хранитељских породица

Већина хранитељских породица испуњава стандарде квалитета хранитељског смештаја, везане за број деце на хранитељском смештају, место становања, стамбени статус, стамбене услове и стандарде простора за дете на хранитељском смештају, као и стандарде везане за образовни статус и приходе породице.

Од укупног броја хранитељских породица, чак 89% су породице са родитељским искуством.

Највећи број хранитељских породица, 39 % су оне у којима је дете/млада особа једино дете/млада особа у домаћинству хранитеља. Чак 69% породица су породице са једним и двоје деце/младих.

Највећи број хранитеља, 63% има завршену средњу школу. Мали број породица, 4% је оних у којима хранитељи нису завршили основну школу, док је 11,4% са завршеном вишом и високом школом.

Највећи број хранитеља је старосне доби у распону од 51 до 64 године, 50% а најмање до 30 година старости, свега 1%. Значајан број хранитеља, 40% је у животном добу које се може сматрати најпродуктивнијим – од 31 до 50 година.

Највећи број хранитељских породица, 48% има од једне до пет година искуства бављења хранитељством. Свега 2% породица има 20 и више година искуства у хранитељству.

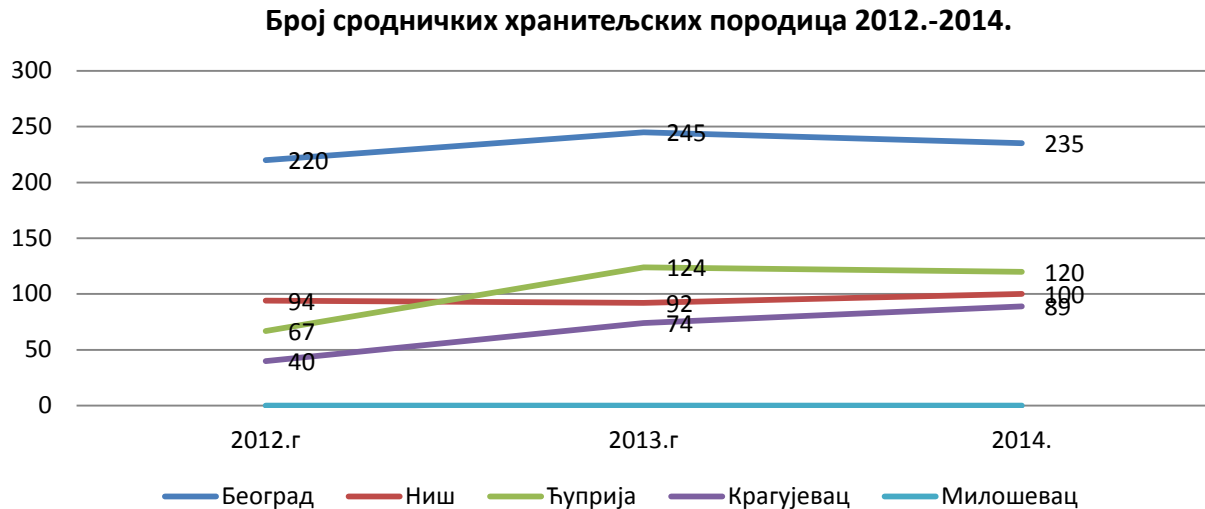
На евиденцији ЦПСУ је у 2014. године било 25% хранитељских породица које су бринуле о деци и младима са развојним или здравственим сметњама, упркос томе што хранитељске породице немају посебне обуке, лиценце или права уколико брину о деци и младима са развојним или здравственим сметњама.

2.3. Хранитељске и сродничке породице

Увек када је то могуће и у интересу је детета, центри за социјални рад настоје да дете о коме не могу да брину његови родитељи збрину у породицу сродника. То је најбољи начин да се очува континуитет у животу детета, породичне везе и негује породични и лични идентитет детета. Зато су сродничке хранитељске породице значајан, и свакако специфичан део ресурса хранитељских породица. Међутим, пракса показује да одређен број ових породица, мањим или већим делом, не испуњава стандарде хранитељског смештаја, при чему се не мисли само на услове становања, него и на цео корпус хранитељских компетенција. Давање негативног мишљења у поступку процене кандидата - сродника и предлога за укидање лиценци кроз поновну процену јесте у надлежности ЦПСУ, али се тиме не решава питање заштите деце која живе у породици сродника. Деца често остају у породици сродника, а породица губи материјалну и стручну подршку коју остварују кроз хранитељство. Решавање проблема сродничких породица које брину о деци у свом домаћинству, било да имају подршку кроз хранитељство или не, захтева озбиљну стручну анализу на нивоу система социјалне заштите.

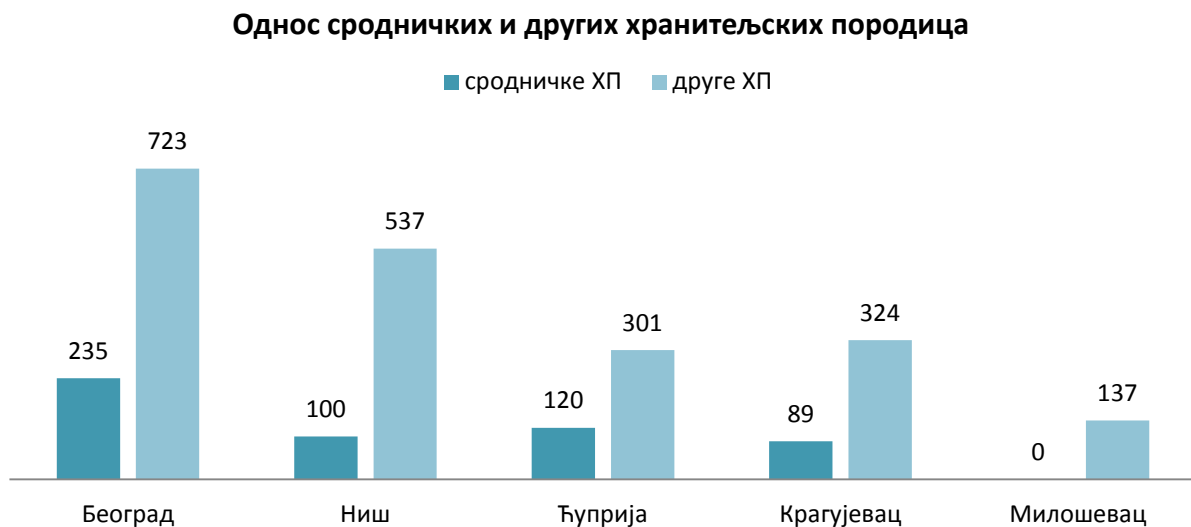
У укупном броју хранитељских породица заступљеност сродничких породица у 2014. износи 28,18 %, с тим да постоје одступања у Центрима за породични смештај и усвојење, па тако ЦПСУ Милошевац нема на својој евиденцији ни једну сродничку хранитељску породицу, док је у ЦПСУ Ђуприја заступљеност сродничких породица 40%, а у ЦПСУ Београд 34 % (Графикони 4 и 5).

Графикон 4

Извор: Годишњи извештаји ЦПСУ

Графикон 5

Извор: Годишњи извештаји ЦПСУ

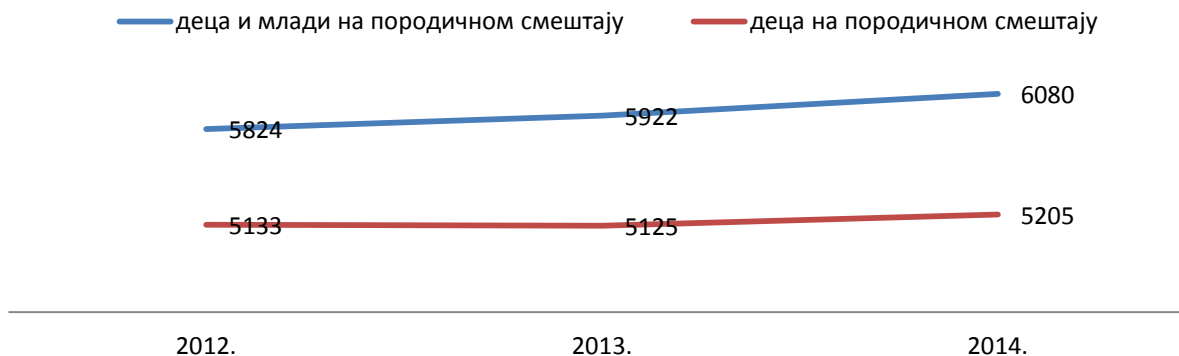
3. ДЕЦА И МЛАДИ НА ПОРОДИЧНОМ СМЕШТАЈУ

3.1. Број деце и младих на породичном смештају

Тренд пораста укупног броја деце и младих на породичном смештају се наставља и у 2014. години, са мањим одступањима по регионима (Графикони 6 и 7).

Графикон 6

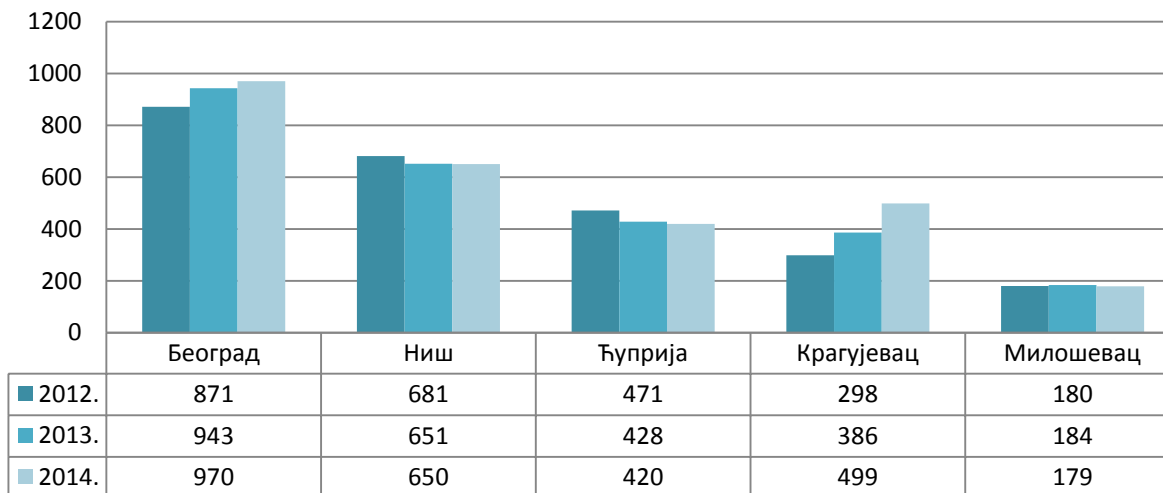
Укупан број деце и младих на породичном смештају 2012.-2014. у Србији

Извор: МРЗБСП

Графикон 7

Број деце и младих на евиденцији ЦПСУ 2012.-2014.

Извор: Годишњи извештаји ЦПСУ

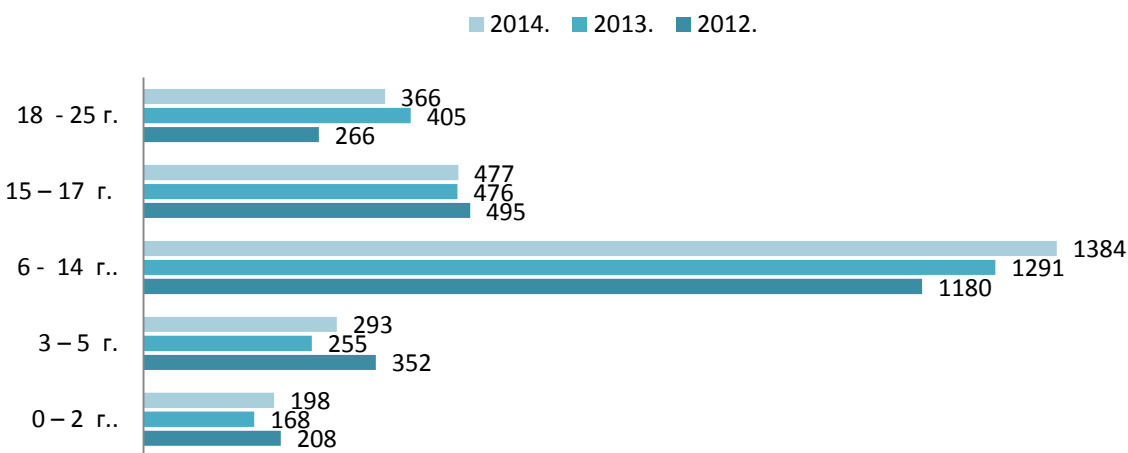
У 2014. години нових корисника породичног смештаја, на целокупној територији Србије, било је 1062 (на евиденцији ЦПСУ регистровано је 425 нове деце и младих), а као најчешћи разлог за примену овог облика заштите, и даље се наводи неадекватно родитељско старање са елементима занемаривања и злостављања.

Увећан је број деце која долазе у хранитељску породицу одмах по рођењу, што повећава шансе да формирају сигурне афективне везе.

У односу на укупан број деце, највећи број њих је узраста 6 – 14 година, што је резултат начина прикупљања података, с обзиром да је ова узрасна група и највећа. По заступљености следи узраст 15 – 17, затим и 18 – 25 година. Током 2014. године, повећан је број смештаја деце нижег календарског узраста (Графикон 8).

Графикон 8

Број деце и младих на евиденцији ЦПСУ према узрасту 2012.-2014.

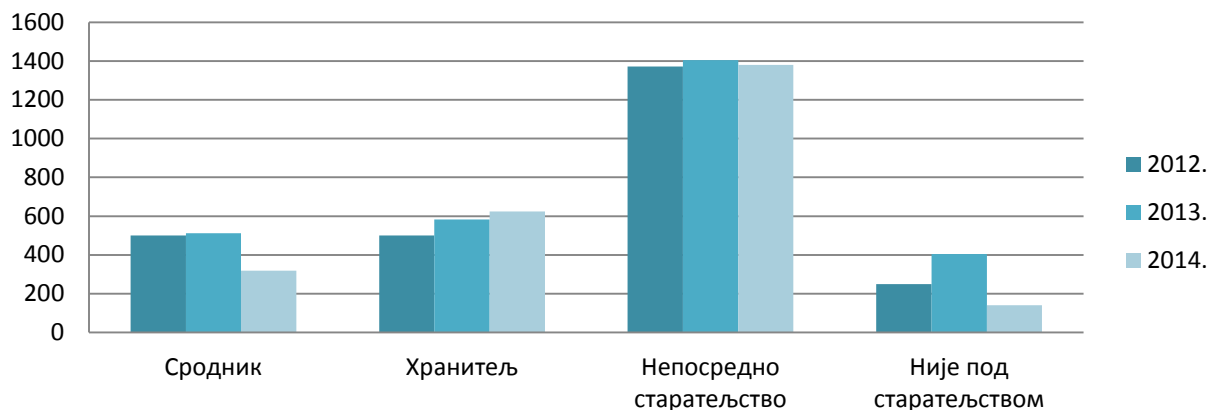
Извор: Годишњи извештаји ЦПСУ

3.2. Старатељска заштита

Иако су стручни радници ЦСР и даље доминантна категорија старатеља, уочава се постепено смањење њиховог учешћа као непосредних старатеља, и пораст броја хранитеља који преузимају улогу старатеља (Графикон 9). Опада број деце и младих на смештају који нису под старатељством, али занимљиво је да на евиденцији ЦПСУ опада и број сродника који су постављени за старатеља, што се разликује од података добијених за сву децу под старатељском заштитом на евиденцији ЦСР у Србији: у 2014. години, више од половине деце под старатељством има за старатеља познату особу (сродници 37% и хранитељи 16%), док је проценат стручних радника ЦСР - старатеља деце без родитељског старања 43,18% .

Графикон 9

Деца и млади на породичном смештају према старатељској заштити 2012.-2014.

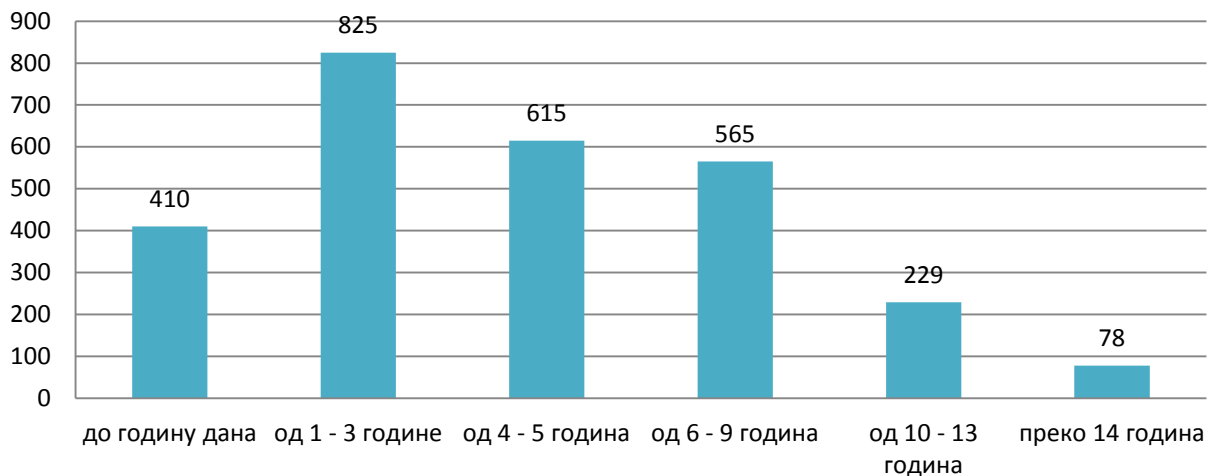
Извор: Годишњи извештаји ЦПСУ

3.3. Дужина боравка у хранитељским породицама

У 2014. години, највећи број деце и младих (45%) је боравио на породичном смештају до 3 године (Графикон 10), што је повољнија ситуација него претходних година, али још увек се процеси породичноправне заштите одвијају споро, број услуга подршке биолошким породицама је недовољан, па породични смештај од привременог постаје дугорочни облик смештаја.

Графикон 10

Број деце према дужини боравка на породичном смештају у 2014.

Извор: Годишњи извештаји ЦПСУ

3.4. Одржавање контаката са сродницима

Подаци о учесталости контаката са сродницима су слични као и претходних година. Близу 23% деце има сроднике, али нема контакте са њима. Процент деце која немају сроднике је 4,5%. Једном месечно са сродницима се виђа 35% деце, једном у три месеца 14,5%, а једном у шест месеци 8,5%.

Позитивно је то што су места на којима се најчешће одржавају контакти између деце и сродника биолошка, или сродничка породица и хранитељска породица, што је од изузетног значаја са аспекта дететове потребе да се контакти одржавају у породичном окружењу и сигурној, детету познатој средини.

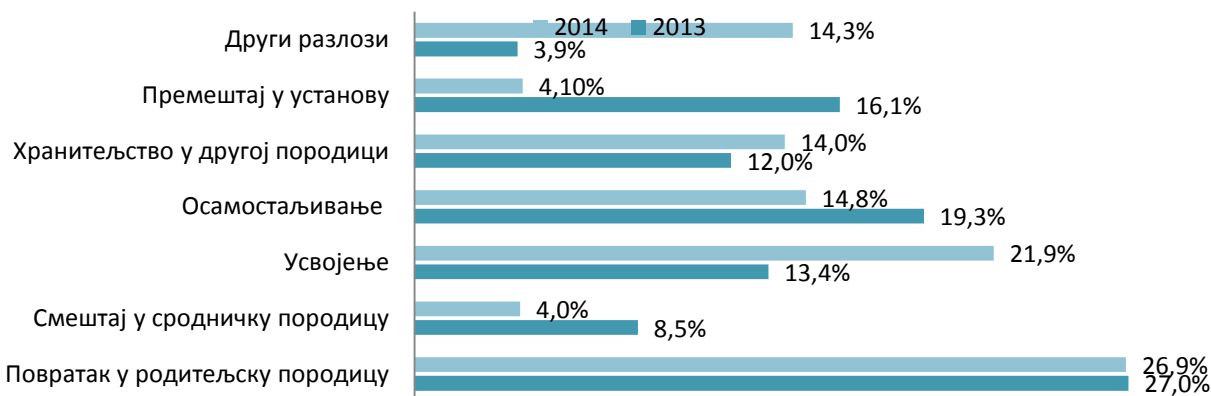
3.5. Престанак породичног смештаја

Подаци које пружају центри за социјални рад, кроз годишње извештаје за сву децу на породичном смештају (0-17 година) у Србији, показују да је најчешћи разлог за престанак породичног смештаја деце у 2014. години: повратак деце у родитељску породицу (26,9%), слично као и претходне године, док је мањи број деце (4%) прешао да живи код сродника.

У 2014. години је повећан и број деце која због усвојења напуштају хранитељске породице са 13,4% у 2013. години на 21,9%, што даје пуни смисао хранитељству као привременом облику заштите. Мање је него раније било премештаја из породичног у домски смештај, што је добро, али податак који указује на повећање броја премештаја деце из једне хранитељске породице у другу захтева детаљнију анализу, имајући у виду да честе промене веома неповољно утичу на развој деце (Графикон 11).

Графикон 11

Разлози престанка породичног смештаја за децу 2013. и 2014. година

Извор: Извештај ЦСР

Центри за породични смештај и усвојење, који извештавају о разлозима престанка породичног смештаја за децу и младе који се налазе на њиховој евиденцији (Табела 1) се донекле разликују од података који се односе на укупан број деце, коју приказују извештаји центара за социјални рад.

Током 2014. године престао је смештај за 349 деце и младих. Занимљиво је да је овде број премештаја из једне у другу хранитељску породицу преполовљен у односу на претходну годину, што потврђује чињеницу да се рад хранитељских породица стално унапређује уз стручну подршку саветника за хранитељство.

Значајно је повећање усвојења из хранитељских породица и повратака деце и младих у биолошку и сродничку породицу. Такође је значајан проценат младих који напуштају хранитељску породицу услед осамостаљивања и износи 43%.

Табела 1

Деца и млади којима је у току године прекинут смештај у ХП према средини у коју су премештени у 2014. години	Деца	Млади	УКУПНО
Биолошка породица	46	33	79
Сродничка породица	15	23	38
Усвојитељска породица	81	0	81
Друга хранитељска породица	22	9	31
Установа за смештај корисника СЗ	15	6	21
Завод за васпитање деце и младих	5	1	6
Становање уз подршку	0	1	1
Самосталан живот	4	65	69
Друго	11	12	23

Извор: Годишњи извештаји ЦПСУ

3.5. Деца и млади са развојним или здравственим сметњама

Стандардни породични смештај, односно смештај за децу без родитељског старања која немају теже проблеме у развоју и понашању је добро развијен. Међутим, када је реч о деци са сметњама у развоју, овај вид заштите је још увек у зачетку. Такође, за децу са проблемима у понашању, и поред законских могућности изрицања мере упућивања у другу породицу за учињено кривично дело, ова мера се не изриче. У оба случаја разлози стоје у томе да још увек нису донета подзаконска акта која регулишу ову област.

У претходном периоду, ЦПСУ су посебну пажњу посветили активностима на успостављању специјализованог породичног смештаја. Вршене су посебне припреме деце и хранитеља, акредитовано је више програма допунске обуке за оне породице које се припремају за прихват ове деце.

У 2014. години на евиденцији ЦПСУ је било 929 деце и младих са развојним и здравственим сметњама, што представља 45% од укупног броја деце на породичном смештају. Доминантна група деце и младих су они са лакшим сметњама у интелектуалном развоју, затим следе деца са поремећајима у понашању, или тежим емоционалним проблемима.

Само 222 деце и младих је у току 2014. године остваривало право на увећану накнаду за издржавање, а било је 77 деце и младих на породичном смештају са оствареним правом на увећан додатак за помоћ и негу другог лица.

Табела 2

Деца и млади према врстама развојне или здравствене сметње у 2014.	0 -2	3-5	6-14	7-17	18-25	УКУПНО
Телесни	5	5	4	2	2	18
Интелектуалне тешкоће	2	10	175	82	39	308
Сензорне тешкоће (слепи, слабовиди, глуви, наглуви, оштећења гласа и говора)	1	9	27	7	4	48
Перзвизивни развојни поремећаји (аутизам, Ретов синдром, Аспергеров синдром и други развојни поремећаји)	1	5	8	4	2	20
Вишеструки (истовремено присуство 2 или више сметњи, тешкоћа, инвалидитета код једне особе)	6	26	75	23	18	148
Озбиљнија органска обољења	4	17	41	12	6	80
Психијатријска болест	0	1	24	11	11	47
Поремећај понашања или тежи емоционални проблеми	0	2	50	73	82	207
Остало	3	12	22	12	4	53

Извор: Годишњи извештаји ЦПСУ

3.6. Образовање деце на породичном смештају

У популацији деце која су укључена у образовну установу, највећи број је оне у основној школи: редовној, редовној са индивидуалним програмом, специјалној и школи за основно образовање одраслих (62%). У средњој школи: редовној, редовној са индивидуалним програмом и специјалној је 24% деце и младих. У вишој и високој школи је око 8% младих, а 6% деце је обухваћено обавезним програмом припреме за школу.

Од укупног броја деце на евиденцији свих ЦПСУ, у току 2014. године само је двоје деце основношколског узраста напустило основну школу, а 16 деце средњошколског узраста је у току године напустило средњу школу.

3.7. Заштита деце од злостављања и занемаривања

Сви центри за породични смештај и усвојење имају формиране Интерне тимове за заштиту деце од злостављања и занемаривања, који евидентирају све пријаве, било да их у писаној форми доставља саветник за хранитељство, неко друго службено лице, или грађани.

Интерни тимови ЦПСУ су евидентирали пријаве/жалбе због насиља над корисницима у за 18 деце на породичном смештају у 2014.години.

Број пријава/жалби интерног тима ЦПСУ упућених органу старатељства због насиља над корисницима у 2014. години је 14. Особе најчешће означене као починиоци насиља над децом су хранитељи, или чланови хранитељске породице (7 особа), и вршњаци, или друго дете на смештају (такође 7 особа).

Услед утврђеног занемаривања и злостављања деце од стране хранитеља, за 5 хранитељских породица одлуком органа старатељства одузета је подобност за бављење хранитељством.

4. СТРУЧНИ РАД И ИЗВЕШТАВАЊЕ

4.1. Кућне посете хранитељским породицама

Специфичност ЦПСУ као установе за смештај је та што о деци непосредну бригу воде хранитељи уз подршку саветника за хранитељство, првенствено у породичном окружењу, тако да су кућне посете кључна активност саветника за хранитељство, односно Центра.

Укупан број кућних посета у 2014. години био је 14893.

Поред кућних посета, контакти саветника са хранитељима, и још чешће младом особом на хранитељству, реализују се и у Центру и на другом месту. Ови контакти се по свом садржају разликују од састанака, одговарају активностима које се одвијају у породици, али нису урачунати у број посета (3289 састанака).

4.2. Планирање подршке деци и хранитељским породицама

У структури планова које сачињавају саветници за хранитељство, или учествују у планирању, најзаступљенији су планови подршке деци током реализације хранитељства (Табела 3). Планови припреме за промену, подразумевају планове припреме за осамостаљивање и припреме за усвојење, као и планове који се тичу других промена у животу детета, као што је повратак у биолошку породицу, или напуштање хранитељске породице из других разлога.

Табела 3

Планови подршке корисницима породичног смештаја у 2014. години				
Старосна група	План припреме корисника и породице за смештај	План међусобног прилагођавања	План подршке током одвијања хранитељства	План припреме за промену
Деца	177	187	1642	106
Млади	32	36	533	29
Укупно	209	223	2175	135

4.3. Едукативни рад са лиценцираним хранитељским породицама и програми за децу и младе

У складу са Правилником, ЦПСУ су реализовали разноврсне програме обуке хранитеља у складу са потребама сваке породице за развојем током бављења хранитељством. Такође, поред индивидуалног едукативног рада саветника са децом на хранитељству у кућним посетама, значајан део рада са децом током хранитељског смештаја представља њихово укључивање у посебне програме подршке.

4.4. Извештавање

ЦПСУ су редовно извештавали надлежне центре за социјални рад о деци на хранитељству, па су у структури извештаја најзаступљенији извештаји о остваривању заштите корисника на смештају (Табела 4).

Табела 4

Врста извештаја	Број извештаја
Извештај о међусобном прилагођавању корисника и породице	227
Извештај о остваривању заштите корисника на смештају	4028
Извештај о општој подобности породице	588
Извештај о поновној процени породице	486
Ванредни извештаји о корисницима и породицама	274
Укупно	5603

4.5. Обука кандидата за хранитељство

Током 2014. године, центри за породични смештај и усвојење су реализовали два едукативна програма: „Сигурним кораком до хранитељства“ и „Прајд“, за укупно 271 потенцијалних кандидата за хранитеље.

5. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Стандардни породични смештај, односно смештај за децу без родитељског старања која немају теже проблеме у развоју и понашању је добро развијен, а деца и млади на породичном смештају показују напредовање у свим областима развоја.

И поред пораста броја смештаја и броја нових хранитељских породица, ресурси хранитељских породица и даље нису довољни у односу на број деце која чекају смештај. Недостатак ресурса је посебно изражен када је реч о смештају деце са сметњама у развоју и тежим здравственим тешкоћама.

Позитивни резултати рада центара за породични смештај се препознају и у значајним резултатима на плану развоја професионалних компетенција запослених. Изјашњавање о потребним обукама запослених указује на мотивисаност и потребу за унапређењем професионалних знања и капацитета.

Центри за породични смештај и усвојење својим активностима и даље пружају значајни допринос реформи система социјалне заштите, и развоју услуга подршке деци и младима, хранитељима и биолошким родитељима.

Упркос недостајућим ресурсима (пре свега мањак запослених), Центри за породични смештај и усвојење обављали су своју делатност у регионима за које су основани, уз напоре свих запослених, што може да доведе до изгарања и у перспективи угрози квалитет заштите деце на хранитељском смештају.

Значајан је податак да само половина од укупног броја хранитељских породица, па тако и деце и младих на породичном смештају у Србији, има обезбеђену подршку и контролу од стране центара за породични смештај и усвојење, што доводи у питање квалитет рада хранитељских породица и заштите деце на породичном смештају, у срединама у којима нема формираних центара за породични смештај и усвојење.